

§ 388

Dnr KS 2021/02273-1.3.2

Beslut - Dagvattenpolicy i Västerås stad

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Dagvattenpolicy i Västerås daterad 2022-10-11 antas med tillägget att riktvärde för PFAS och PFOS läggs till i dagvattenpolicyn tabell 1.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till dagvattenpolicy har tagits fram under ledning av Mälarenergi AB och Stadsledningskontoret. Policyn har tagits fram av dagvattengruppen med tjänstepersoner från Västerås stad och Mälarenergi. Mälarenergi har varit sammanställande och processledningsgrupp - Samhällsbyggnad har varit styrgrupp.

Syftet med dagvattenpolicyn är:

* Att med genomtänkta, miljöanpassade och kostnadseffektiva lösningar minimera dagvattnets påverkan på miljö, människa och bebyggelse.

* Att dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar och robust

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Dagvattenpolicy i Västerås daterad 2022-10-11 antas.

Yrkanden

Elisabeth Unell (M) yrkar att riktvärde för PFAS och PFOS läggs till i dagvattenpolicyn tabell 1.

Vicki Skure Eriksson (C), Amanda Grönlund (KD) och Erik Johansson (SD) yrkar bifall till Elisabeth Unells (M) tillägg.

Proposition

Ordföranden finner inledningsvis att det finns ett tilläggsyrkande från Elisabeth Unell (M) till vilket Vicki Skure-Eriksson (C) med flera yrkat bifall. Ordföranden låter kommunstyrelsen ta ställning till tillägget och finner att det bifalles.

Vidare finner ordföranden att det enbart finns ett förslag avseende stadsledningskontorets förslag i övrigt och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med detta.

Kopia till

Mälarenergi

Kommunstyrelsen
Olof Bergold
Epost: olof.bergold@vasteras.se

Yttrande - Dagvattenpolicy i Västerås stad

Kommunstyrelsen fattade den 30 november 2022 beslut om att:

Dagvattenpolicy i Västerås daterad 2022-10-11 antas med tillägget att riktvärde för PFAS och PFOS läggs till i dagvattenpolicyn tabell 1.

Stadsledningskontors överväganden

Stadsledningskontoret tillstyrker att policyn antas. När det gäller att komplettera policyn med riktvärden för PFOS och PFAS bedömer inte stadsledningskontoret det som möjligt.

Det finns i dag inga riktvärden för dessa ämnen i dagvatten utan endast för ytvatten samt dricksvatten (när det gäller vatten). Det nuvarande riktvärdet för PFAS i inlandsytvatten som är dricksvattenförekomst är 90 ng/l.

Den europeiska livsmedelssäkerhetsmyndigheten (EFSA) fastställde 2020 en skärpt bedömning av vid vilka nivåer PFAS kan vara en risk för människors hälsa. Baserat på detta föreslår Livsmedelsverket att det nya gränsvärdet för dricksvatten i Sverige ska vara 4 ng/l (summan av fyra olika PFAS ämnen). Enligt förslag kommer det nya gränsvärdet att börja tillämpas från 2026.

Det finns i dagsläget inte kartlagt hur halterna ser ut i Västerås eller andra städers dagvatten eller vilka de största utsläppskällorna är till just dagvatten. På grund av det finns i handlingsplan för dagvatten följande åtgärd:

Ökad kunskap om PFAS i Västerås dagvatten, samt framtagande av underlag för att sätta riktvärde för PFAS (Åtgärd G7)

Stadsledningskontoret anser inte att staden ska anta ej forskningsbaserade eller av myndigheter ej framtagna riktvärden på lokal nivå utan tillräckliga mätdata då konsekvenserna är svåra att överblicka utan staden bör avvakta nationell forskning och riktlinjer samt parallellt öka vår egen kunskap om PFOS och PFAS i dagvatten specifikt i Västerås.

Staden har arbetat med att minska förekomsten av PFOS och PFAS både uppströms och nedströms och har genom åren sanerat områden med för högt uppmätta halter. I den reviderade handlingsplanen för yt- och grundvatten

som beräknas vara klar för politisk hantering under kvartal 1 2023 finns även följande förslag på aktiviteter kopplade till PFOS:

- Undersöka förekomsten av perfluorerade ämnen (PFAS), utreda ansvar samt planera åtgärder för att begränsa förekomsten.
- Genomföra åtgärder (förhindrande, behandlande) för att begränsa förekomsten av PFAS i vatten.

Kommunstyrelsen
Olof Bergold
Epost: olof.bergold@vasteras.se

Kopia till
Mälarenergi

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Antagande av dagvattenpolicy i Västerås

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Dagvattenpolicy i Västerås daterad 2022-10-11 antas.

Ärendebeskrivning

Ett förslag till dagvattenpolicy har tagits fram under ledning av Mälarenergi AB och Stadsledningskontoret. Policyn har tagits fram av dagvattengruppen med tjänstepersoner från Västerås stad och Mälarenergi. Mälarenergi har varit sammankallande och processledningsgrupp - Samhällsbyggnad har varit styrgrupp.

Syftet med dagvattenpolicyn är:

- Att med genomtänkta, miljöanpassade och kostnadseffektiva lösningar minimera dagvattnets påverkan på miljö, människa och bebyggelse.
- Att dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar och robust

Beslutsmotivering

Dagvattenpolicyn uttrycker värdegrund och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad. Det är av stor vikt att stadens utvecklingsarbete kan ta stöd i en antagen policy eftersom dagvatten blir en allt viktigare fråga då det ställs högre krav på våra vatten, alla vattenförekomster måste uppfylla miljökvalitetsnormen (MKN) enligt vattendirektivet. Samtidigt förväntas klimatförändringarna ge kraftigare skyfall och längre perioder med ihållande regn som vi måste klara av att hantera

Juridisk bedömning

Dagvattenpolicyn bedöms bidra till att staden följer gällande lagstiftning i dagvattenfrågorna

Ekonomisk bedömning

Policyn bedöms bidra till hushållning av ekonomin då den ger koncernen gemensamma förutsättningar att agera rätt och riktigt i utvecklingsarbetet.

Hållbar utveckling

Policyn bedöms i sin helhet stödja arbetet mot en Hållbar utveckling.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Christin Tjårnheden
Direktör strategisk
sambållsutveckling

Dagvattenpolicy

Antagen av xx xxx 2022

DNR: KF XX/2022

ARBETSMATERIAL 2022-10-11

Innehållsförteckning

Definition	3
Inledning	3
Syfte.....	3
Riktlinjer	4
Riktvärden	5
Förankring i politik	6

Program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
Policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
Handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
Riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

Definition

Dagvatten är tillfälligt ytligt avrinnande smält- och regnvatten (inklusive skyfall).

Inledning

Dagvattenpolicyn ska följa och bidra till att ambitionerna i Västerås stads Program för ekologisk hållbarhet och Handlingsplan för yt- och grundvatten uppfylls.

Dagvatten blir en allt viktigare fråga då det ställs högre krav på våra vatten, alla vattenförekomster måste uppfylla miljö kvalitetsnormen (MKN) enligt vattendirektivet. Samtidigt förväntas klimatförändringarna ge kraftigare skyfall och längre perioder med ihållande regn som vi måste klara av att hantera.

Dagvattnet kan ses som stadens tvättvatten som spolar av alla föroreningar som finns på ytorna vattnet passerar över. Det tar även med sig material som urlakats från byggnadsmaterial. Allt detta vatten hamnar oftast orenat i våra recipienter, vilket medför att dagvatten försvårar att MKN kan uppnås. Vår slutgiltiga recipient för allt dagvatten i Västerås är Mälaren som också är vår dricksvattentäkt.

När ytor som tidigare varit naturmark hårdgörs med ny bebyggelse rinner vattnet snabbare av från ytan och vattenflödet från området blir större. Det är därför viktigt att vid all planering arbeta för att dagvattnet fördröjs där det uppstår för att nedanliggande områden inte ska drabbas av översvämningar. När marken hårdgörs förhindras infiltrationen till grundvatten, vilket kan leda till sänkta grundvattennivåer och problem med sättningar i marken med konsekvenser för infrastruktur och byggnader.

Genom att fördröja och rena dagvatten i öppna, synliga lösningar kan flera fördelar uppnås. Ett öppet system är mer robust för att hantera skyfall. De bidrar till att sänka temperaturen under varma somrardagar och ökar de naturliga livsmiljöerna för mängder av insekter och andra djur. Genom att synliggöra dagvattenlösningarna blir de en integrerad del av den moderna staden. Detta leder även till en allmänt ökad förståelse för dagvattenhanteringen och våra vatten.

Syfte

Syftet med att upprätta en dagvattenpolicy är:

Att med genomtänkta, miljöanpassade och kostnadseffektiva lösningar minimera dagvattnets påverkan på miljö, människa och bebyggelse.

Dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar och robust.

Riktlinjer

- Dagvatten ska renas och fördröjas så nära källan som möjligt. I första hand ska tröga system användas.
- Dagvatten ses som en resurs vid utbyggnad av staden. Lösningar som gynnar flera ekosystemtjänster ska prioriteras.
- Dagvatten ska renas från näringsämnen och miljögifter så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan uppnås.
- Skador på byggnader och anläggningar orsakade av dagvatten ska förebyggas och minimeras. Hänsyn ska tas till de förväntade klimatförändringarna.
- Framkomlighet för utryckningsfordon vid skyfall ska beaktas vid ny- och ombyggnation.
- Dagvatten ska göras synligt och vara en del av gestaltningen.
- Grundvattenbalansen bibehålls alternativt återskapas.
- Dagvatten ska utredas i alla planer.
- Planlagda områden genererar inte högre dagvattenflöden än motsvarande naturmark.
- Staden ska arbeta för en hållbar dagvattenhantering inom egna verksamheter och agera som god förebild för andra aktörer.
- Allmänhetens kunskap om dagvatten ska öka.

Riktvärden

Dagvattnet från nyetableringar eller större ombyggnationer behöver renas om det:

- riskera att försämra recipientens MKN, ska tolkas på så sätt att det sker en försämring så snart statusen hos minst en kvalitetsfaktor försämras en klass.
- om det bedöms innehålla högre årsmedelhalter av näringsämnen, tungmetaller och olja än vad som står i tabell 1.

Tabell 1: Riktvärden för dagvattenutsläpp, avseende årsmedelhalter.

Ämne	Enhet	Utsläpp direkt till		
		VA-huvudmans ledning/dike	Mälaren/Svartån/Sagån	övriga vattenförekomster*
Fosfor (P)	µg/l	250	200	160
Kväve (N)	mg/l	3,5	2,5	2,0
Bly (PB)	µg/l	15	10	8
Koppar (Cu)	µg/l	40	30	18
Zink (ZN)	µg/l	150	90	75
Kadmium (Cd)	µg/l	0,50	0,45	0,40
Krom (Cr)	µg/l	25	15	10
Nickel (Ni)	µg/l	30	20	15
Kvicksilver (Hg)	µg/l	0,1	0,05	0,03
Suspenderad substans (SS)	mg/l	100	50	40
Oljeindex (Olja)	mg/l	1,00	0,50	0,40
Benso(a)pyren (BaP)	µg/l	0,1	0,05	0,03

*Alla övriga vattenförekomster inom Västerås kommun.

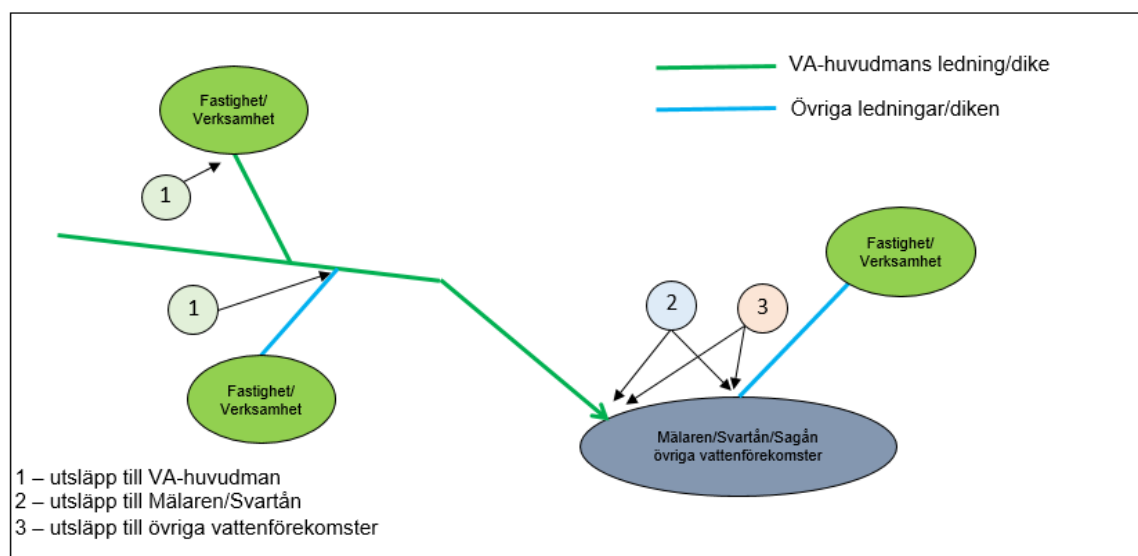

Bild 1: Schematisk bild över riktvärdesstrukturen.

Förankring i politik

Dagvattenpolicyn antas i kommunfullmäktige och revideringen av policyn följer revideringsplanen för Västerås stads Handlingsplan för yt- och grundvatten och effektmålen i de båda handlingsplanerna följs upp och revideras på ett samordnat sätt. Dagvattengruppen är ansvarig för att dagvattenpolicyn revideras.

Kontaktcenter: 021-39 00 00

www.vasteras.se